
Nevus, nævus eller naevus?

SPRÅKSPALTEN

OLE KRISTIAN VÅGE

ole.kristian.vage@ehelse.no

Ole Kristian Våge er terminolog og seniorrådgjevar i Direktoratet for e-helse og arbeider med omsetjinga av SNOMED CT til norsk.

Det latinske ordet for fødselsmerke eller føflekk bør skrivast slik på norsk: *nevus*.

Illustrasjonsfoto: CGinspiration/iStock

Ordet kjem frå latin med to parallelle skrivemåtar: *naevus* og *nævus*. Sistnemnde er ein såkalla ligatur, altså samanskriving av to teikn til eitt. Uansett skrivemåte: Lyden blei opphavleg uttalt som diftongen *ai*, om lag som *naivus*. Men etter kvart gjekk diftonglyden over til å bli ein e-lyd, ei systematisk lydendring som var fullført ca. år 400 (personleg melding, Klara Sjø, Universitetet i Bergen). Skrivemåten *nevus* kom difor til å bli vanleg. Vi har likevel ein rest i språket vårt frå før denne lydendringa. Ordet *keisar* kjem jo frå

den romerske statsmannen Julius Caesar. Tittelen *keisar* har halde på diftonglyden, medan personnamnet som tittelen byggjer på, har gjennomgått lydendringa.

I Medisinsk ordbok [\(1\)](#) og Norsk medisinsk ordbok [\(2\)](#) finn vi alle tre skrivemåtane: *nevus*, *nævus* og *naevus*. Gyldendals store medisinsk ordbok har berre med *nævus* [\(3\)](#). I ordlista i Tidsskriftet står det *nævus* [\(4\)](#), men i praksis blir også skrivemåten *nevus* brukt i tekstar i Tidsskriftet [\(5\)](#).

Språkrådet

Skrivemåten av dette ordet er ikkje normert av Språkrådet, men det finst nedfelte retningslinjer for korleis importord skal få norsk skrivemåte [\(6\)](#). Eit viktig prinsipp er overføringa av språklydar til skrift. Mykje tyder på at ordet blir uttalt med ein e-lyd blant norsk helsepersonell. Ei overføring av denne uttalen talar for at ordet bør skrivast *nevus* på norsk, ikkje *nævus* eller *naevus*. Om vi søker blant tekstar som er klassifiserte som «medisin og helse» i Nasjonalbibliotekets base, ser vi også ei overvekt av skrivemåten *nevus* [\(7\)](#). Skrivemåten i kodeverka ICD-10 og ICPC-2 er òg *nevus* [\(8\)](#). Fleirtalsforma blir *nevusar* (bokmål: *nevuser*).

Skrivemåten *nevus* føyer seg fint inn i ordlagingsmønster som t.d. *melanocyttnevus*, *pigmentnevus* og *stjernenevus*, med tilhøyrande fleirtalsbøyingar *melanocyttnevusar*, *pigmentnevusar* og *stjernenevusar*. I latinske samansetjingar, som til dømes *nevus sanguineus*, er det naturleg å nytte den latinske fleirtalsbøyinga, *nevi sanguinei*.

Skrivemåten ser vi òg i fleire andre tilsvarende ord frå latin, til dømes *praesens/præsens* og *faeces/fæces*. Slike ord har gått igjennom same lydendring, noko som har gjeve oss skrivemåtane *presens* og *feces*.

I omsetjinga av terminologien SNOMED CT til norsk har vi lagt oss så tett opp til skrivemåtar i Tidsskriftet som mogleg [\(9, 10\)](#). I den norske versjonen av SNOMED CT har vi valt *nevus* som den føretrekte skrivemåten og med *nævus* som søkbart synonym. Det er i takt med norsk medisinsk fagspråk i dag.

REFERENCES

1. Nylenna M. Medisinsk ordbok. Oslo: Kunnskapsforlaget, 2017.
2. Øyri A, Braut GS, Ellingsen DK. Norsk medisinsk ordbok. 9. utg. Oslo: Samlaget, 2011.
3. Lindskog BI. Gyldendals store medisinske ordbok. Oslo: Gyldendal Akademisk, 2003.
4. Ordlista. <https://tidsskriftet.no/annet/ordliste> Lesen 2.1.2023.
5. Gjersvik P. Melanom er farlig, føflekker er snille. Tidsskr Nor Legeforen 2020; 140. doi: 10.4045/tidsskr.20.0486. [PubMed][CrossRef]

6. Sandøy H. Lånte fjører eller bunad. Om importord i norsk.
<https://www.sprakradet.no/globalassets/sprakhjelp/skriverad/567norvb.pdf>
Lesen 2.1.2023.
 7. Nasjonalbiblioteket. <https://www.nb.no/search?q=nevus&mediatype=b%C3%B8ker&ddc=61> Lesen 2.1.2023.
 8. Direktoratet for e-helse. ICD-10.
<https://finnkode.ehelse.no/#icd10/o/o/o/-1> Lesen 2.1.2023.
 9. Borge T, Stedenfeldt M. SNOMED CT binder fagspråkene sammen og letter kodingen. Tidsskr Nor Legeforen 2022; 142. doi: 10.4045/tidsskr.22.0288.
[PubMed][CrossRef]
 10. Stokke A, Våge V. Felles terminologi er pasientvennlig. Michael 2021; 18 (Suppl 26): 112–8.
-

Publisert: 28. august 2023. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.23.0010
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 10. februar 2026.